V-dik évfolyam. 148-ik szám Kolozsvárt, kedd julius 4 1871

Előfizetési feltételek:
Évre . . . . . 16 rt — kr.
Félévre . . . . . 8 „ — „
Negyedévre . . . . 4 „ — „
Havonként . . . . 1 „ 50 „

Megjelenik minden nap, innepi utáni napokat kivéve.

Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Monostorutca a L. Bányai ház alatt.

MAGYAR POLGÁR

POLITIKAI NAPILAP.

Hirdetési dijak.
Ötször hasábozott sor ára 6 kr Bélyegdij minden hirdetésből 30 kr. Nagyobb hirdetéseknél külön kedvezményt is nyujt a kiadó-hivatal.

Fiók-kiadó-hivatalok:
Tordán: Retezár és Harmathnál.
Désen: Krémer Sámuel.
Enyeden: Vokál János.
Szamosujvárt: Csatusz testvérek.
Kolozsvárt: Stein J. és Demjén L.
M.-Vásárhelyt: Wittich Józsefnél.

KOLOZSVÁR, JULIUS 3.

A szerencsétlenek nevében.

Csak alig nehány napja hogy adakozásra szólitottuk fel lapunk t. olvasóit a leégett Szentlászlóiak részére, s ime ma már kénytelenek vagyunk uj csapást jelenteni, az előbbeninél sokkal nagyobbat, sokkal érzékenyebbet!

A mult hó 28-án Dobokamegyében a legnagyobb mérvü fellegszakadás következtében, az Almás vize óriási pusztitásokat tett, melyet leginkább Hidalmás községe érzett meg.

A pusztitó elemek iszonyu képet hagytak magok után, s annyi nyomort, hogy olvasóink nagylelküségéhez is kell folyamodnunk, s kérni, juttassanak minél többen könyöradományt a váratlanul sujtott felebarát és polgártársainknak.

Éppen midőn a fentebbi sorokat irtam, Dobokamegye főispánjától br. Bánffy Dániel urtól a következő sorokat vettem:

T. Szerkesztőség!

Hivatalos értesitést vettem, hogy mult h. 28-án az Almás folyónak kiáradása által Hidalmás községében s az emlitett folyó mentén fekvő több helységekben **iszonyu pusztitás, rombolás és százezer forintot meghaladó kár történt, és számtalan család maradt lakás és élelem nélkül.** Addig is mig a beállott nyomor enyhitésére egyéb intézkedések történhetnek, hivatva érzem magamat a t. szerkesztőséget megkérni, hogy olvasó közönségét könyöradományra felszólitni s a nyujtandó összeget begyüjteni s koronként hozzám juttatni sziveskedjék.

Szamosujvárt, 1871-ik év julius hava 1-én.

Br. Bánffy Dániel,
főispán.

* * *

E sorokhoz nekem csak annyi mondani valóm van, hogy a ki gyorsan ad, kétszer adott!

A mulatságok között emlékezzünk meg azokról is, kiket egy szerencsétlen nap földönfutó koldusokká tett.

Az igazi vallásosság nem abban van, hogy napestig imádkozzék valaki, hanem hogy segitsünk embertársainkon a mig csak lehet. Az urat az dicséri legbuzgóbban, ki le tudja mások könnyeit törülni.

Erre hivom fel lapunk t. olvasó közönségét! Részemről öt forinttal nyitom meg az adakozók névsorát.

K. Papp Miklós.

Szemle.

(—n.) Bécsben nem változott a helyzet. A képviselőház mult hó 29-kén ismét megszavazta a budget juliusi, tehát ez évben hetedik részletét s végre volna kilátás arra is, hogy a jövő hónapban létre jön az a törvény, melynek rendszerint az év első napjával kell vala érvénybe lépni. A legujabb hirek szerint a reichsrath julius 15-én bezáratnék, a képviselőház ülésszaka ellenben augusztus 7-én ismét megnyittatnék. Officiosus értesülések kilátásba helyezik, hogy a reichsrath jövő öszszel mostani alakjában, de megerősitve a csehek által ismét össze fog ülni, s ebből azt lehet következtetni, hogy a csehekkel való alkudozások kedvező eredménynyel kecsegtetik a kormányt. Az alkudozások alapját, pontozatait senki sem tudja s a dolog a legnagyobb titokban a kormány, Palatzky és Rieger urak között foly.

Siléziai küldöttség járt a császárnál oly küldetéssel, hogy felvilágositást és illetőleg megnyugtatást szerezzen az iránt, miszerint e tartomány a közigazgatásra nézve nem fog két részre osztatni. Némely lapok hozzák az államfő feleletét egy oly passusával együtt, a mely ha csakugyan használtatott, furcsa helyzetbe hozza a napi sajtót. Az államfő e szerint azt mondotta volna, hogy az „el osztás, csak a hazafiatlan sajtó találmánya, s a sajtó az ily találmányokból él.“ E keserü kifejezést ismét a bécsi lapok állitják találmánynak s a forrás után kutatva a szláv sajtóban vélik eredetét.

Mig Németországban a sereg leszállitása gyorsan halad, addig Francziaországban, még pedig Thiers kezdeményezése mellett, éppen az ellenkező történik. A hadsereg létszáma kilenczszázezer före van tervezve s e magas létszám annál érthetetlenebb, minél bizonyosabb az, hogy Francziaországnak egyelőre agressiv politika helye t csak jövedelem forrásainak a szaporitására kellene gondolni, mert Thiers minapi pénzügyi exposéja határozottan optimista szagu, s nem bizonyitja a lehetséget, hogy a más tekintetben is nehezen terhelt ország az öt milliárdnyi hadikárpótlást könnyen, kimerülés nélkül kiheverje.

A franczia kölcsönök előnyös elhelyezése, gyors aláirása különben bizonyitja, hogy a világ nem gondolkozik poroszosan, azaz nem hiszi, hogy Francziaország vereségei által elesett attól az elsőségtől, a melyet az európai államok között mindig megtartott. A franczia nép életerejébe vetett bizalom szilárdon áll s támogattatik a rokonszenvnek azon fokozódása által, mely a szerencsétlenséget követni szokta. Sorsát a nemzet saját kezében tartja, eszélyességétől függ teljes regeneratiója s ha ellentáll a monarchia merényleteinek, a corruptiónak: nehány év alatt teljesen helyreáll. A pótválasztások küszöbén állva még ma sem lehet az eredmény prognosisát megállitani, mert a pártok nincsenek consolidálva s az egyéb bajok sokkal jobban veszik igénybe a közszellemet, semhogy egy határozott pártáramlatot megengednének. Gambetta ugy Marseillesben mint Párisban jelöltetett. Bizonyos csak az, hogy a bonapártisták jelentéktelen kisebbségben maradnak meg s a tusa a köztársasági és royalistia párt között forog fenn, anélkül, hogy megmondhatnók, melyik párt vivja ki a többséget, evvel pedig az illető kormányforma győzelmét.

A választási mozgalmak mellett fennáll az ostromállapot és a repressió rendszabályai folyton folynak. A denuntiatió napirenden van s az elfogottak száma meghaladja a harminczezeret.

Rossel, ki valószinüleg golyó általi halálra fog itéltetni, nem tud védőre szert tenni, mi elég gyalázat a franczia ügyvédikarra nézve. A tárgyalások határnapja még nincsen kitüzve.

Táviratok a külföldről.

Berlin, jun 30. A „Reichsanz.“ egy cs. kibocsájtványt hoz, mely szerint a Schwarzenbek uradalom érdemei elismerésétül Bismarck bgnek adományoztatik. A császár a Francziaországban maradó zászlóaljak létszámát 802 emberre szállittatta le.

Páris, jun. 30. A longchampsi katonai szemle tegnap d. u. 2 órakor kezdődött: az ezredek elléptetésök alkalmával lelkes éljenzésben törtek ki. Gambetta Bordeauxban beszédet tartott az őt fogadó republ. bizottság küldötteihez, melyben a jelen kormányt ismeri el egyedül törvényesnek.

Berlin, jun 30. A csapatok haza szállitása Francziaországból a jövő hó közepén be lesz fejezve.

Páris, jun 30. A katonai szemle, melyen Thiers a nemzetgyülés és a diplomatiai testület jelen volt, minden tüntetés nélkül folyt le.

Flórencz, jun 30. Montezomolo marquis Róma préfektjéül neveztetett ki, Flórencz város a toskánai nemzeti banktól 25 millió kölcsnt vett fel.

Lincz, jun 30. Rudigier püspök tudatja megyés papságával, hogy az esküt az alkotmányra ez ezután a reservatió nélkül is letehetik, mivel a kormány ez esküt kellően módositotta.

Bécs, jun 30. A reichsrath pénzügyi bizottsága elhatározta, hogy a hirlap és hirdetési bélyeg megszüntetésére vonatkozó kérvényt kellően méltányolni fogja s különösen figyelmeztette a kormányt a hirdetések és falragaszok után járó bélyeg eltörlésének szükségességére.

Bécs, jun. 30. A reicherath mai ülésében a telekk. rendszabály harmadik olvasásra elfogadtatott. Az 1870 ki póthitelre vonatkozó tjavaslatok helybenhagyattak, miután Wolfrum azon nézetet támadta meg, hogy a Lloyd társulat jövedelmi adója közös ügy lenne. — Ezután a 60 millió hitelmüvelet került tárgyalás alá. Brestl és Czerkawszky kifejtik a bizottság többségének és kisebbségének javaslatait. Dumba és Figuly a majoritásé mellett szólnak, Kotz pedig a kisebbségé mellett.

A pénzügyér bebizonyitja, hogy ha e hitelmüvelet most el nem fogadtatik, julius vagy augusztus hónapokban már zavar állana be az államháztartásban, ezért a kisebbségi javaslat elfogadását kéri. Erre a többség javaslata, mely szerint a kölcsön tárgyalása későbbre halasztandó, 87 szóval 56 ellen elfogadtatott. Russ és társai interpellálják az okt. ügyért a járási iskolatanácsosok ügyében kiadott máj. 10 ki rendelete miatt.

A megyeszervezéshez
tekintettel Aranyosszékre.

Aranyosszék, jul. 1-én 1871.

Ugy látszik, a megyeszervezési előmunkálat megkezdetett mindenütt, a mennyiben az egyidejü junius 15 iki közgyülésekben bizottságok választattak javaslat készités végett. E történt Aranyosszéken is. A nélkül, hogy e bizottságok munkálkodását akarnám közölni, vagy praeveniálni leendő megállapodásukat, nem tartom szükségtelennek az itteni hangulatot jelezni.

Minden jelek arra mutatnak, hogy a leendő megyék szervezésinek előmunkálata fennakadás nélkül foly: — kiszedetik a legtöbbet adózók névsora, megalakittatnak a választó kerületek, s megy a dolog mint a zsinor. Az igaz, hogy a fiatal nemzedék nagyban kiesik a leendő megyebizottmányból ha csak idő előtt nem veszi ki apja kezéből a birtokot, az adófizetés terhével — de hiszen ők különbenis majd mind hivatalba vannak alkalmazva. Öregek fogják megülni a bizottmányi gyülést; öregeknél van a tanács. Több baj van a megyeszervezés azon ágával, mely a tisztség berendezését és fizetését tárgyazza.

A nm. pénzügyminiszterium Aranyosszék részére 4800 egynehány forintot jelölt ki, mint e széknek egyenes adója után esett domestica maximumát — ehez járulhatna még a széknek majorsági jövedelme s meglevő pénzinek kamatja, körülbelől évi 600 forint s végül az adózók forintja után kivetendő bizonyos százalék. Ugy látszik azonban, ez utóbbi jövedelmi forrás nem akar igénybe vevődni, legalább directé. Az egész magyarhon az adó lejebb szállitását várja; a pártok tevékenységei és surlodásai erre csigázták az emberek elméjét; okkal, oknélkül erre vannak elkészitve a kedélyek, — s midőn e váradalomra vannak hangolva mindenek, a megye általi adófelemelés nem a legjobb előizt adja az uj megyék irányában. — Ugy látszik e pont az, melyhez nyulni restellik. Igy a tisztviselők fizetését Aranyosszéken körülbelől 5400 forint kellene csupán hogy fedezze.

Pár évvel ezelőtt a megyei tisztviselők fizetése is felszöktettetett országszerte, s lehet még emlékezni, hogy majdnem verseny volt a fizetések feljebb emelése tekintetéből a megyéken, mintha éppen valami árviz által sodort vagyonból kellett volna kifogni a kifoghatót. E történt Aranyosszéken is. Ha e pár év előtti fizetés és tisztviselők száma rendszeresittetik, most ugy a fennirt összeg fedezni fogná azok fizetését — ámde miként lehessen leszállitani most azt, a mit akkor tul emeltek a domestica medrén?

Hozza járul a két bajhoz az a cassandrai jóslat, mely mint egy kezdetben kicsin felleg, mind fenyegetőbb alakot ölt, mig végre zápor alakban lehull: az a kivetett gondolat, hogy Aranyosszék kicsiny tisztviselőjét fényesen nem dijazhatja, nem existálhat, tehát szükség, hogy más megyéhez csatoltassék. — Sőt lehet hallani azon aggódó ijesztést is, hogy a kormány impossibilissé akarja tenni fennállhatását. Egyeseknek lehetett s lehet ez a kivánsága, mert egyeseket az indokolatlan ellenszenv s talán hagyományos gyülölet elfogulttá teheti, de a kormány nem teszi, s nem hisszük, hogy a haza integritását szivén hordó magyar kormány legtávolabbról is azt az analogia praecedenst teremtené s elismerné, hogy mert kicsin valami dolog bát be kell csatolni valamely szomszéd nagyobba. Olyan ez eszme mint a kisértet, csak az látja a kinek a fejibe van az 1870 ki 42 törv. cz. 1. és 88. §. meghagyja nemcsak Aranyosszéknek hanem Bereczk, Koloze, Szék, stb. törvényhatóságnak az önkormányzatot, miként támadhat mégis a gondolat, hogy Aranyosszéket megakarják semmisiteni, haneha e látomány a mondó fejiben és akaratában van csupán?!

Ily körülmények között ugy látszik, mintha az a nézet fogna a szervezéskor érvényre jutni, hogy a közigazgatási személyzet számát a legkevesebbre kell levonni, a mennyi épen elégséges közegül lehet a kormány intézkedéseinek végrehajtására lefelé, és a szék intézkedéseinek végrehajtására keblileg, s az ekként leapasztott tisztviselők fizetése fedeztetnék egyelőre csak a kijelölt domesticából, és a szék vagyona évi kamataiból, oly arányban, hogy a mulhatatlanul közigazgatás

Uj „Erdélyi Muzeum.“

Wesselényi Miklós egyik emlékezetes beszéde.

Közli: **K. Papp Miklós.**

Sokan lesznek még olvasóink között, kik megérték 1834-ben azon szomoru emlékü napot, midőn az ifjuság és polgárság kénytelen volt szembeszállani a katonasággal, hogy nehány elfogott ifjut kiszabaditthassanak a fő-őrhelyről, hol fogva tartattak.

A katonai parancsnok — elég embertelenül — fegyvert töltetett, s a nép közé lövetett, melynek igazán ártatlan áldozatai lettek.

Ez eset nagy feltünést idézett elő, s a közhangulat annyira fel volt ingerelve a katonaság ellen, hogy a kir. kormányszék közbenjárása folytán, a katonaság Kolozsvárról kivonatott, másokkal cseréltetett fel, s a kivonultak nem messze Kolozsvártól szállásoltattak el a környékben.

Nemsokára a kedélyek csendesedvén, ugyan azon zászlóalj ismét visszahozatott. Ez végtelenül rosz vért csinált ismét mindenkinél, de leginkább Wesselényi Miklósnál, ki Kolozsmegyének éppen akkor (tavaszelő 10-én) tartott gyülésén a katonaság visszahozatala ötletéből a következő roppant tetszéssel fogadott beszédet tartotta:

* * *

Vissza jöttek vissza hozattak ugyan azon katonák, kik béke idején hadat inditottak, vagy öldököltek, ugyanazon gyilkolásra vetemedett zsoldosok betörtek berontottak ide, igenis közvéleményen keresztül rontottak ide; közvéleményen, melynek emberi jogok érzése rakta falait, csak elvetemedettség s önkény vezette durva lábok merhetnék tapodni, érzésünken gázolva törtek ide ezen város falai közzé, melyet ők egy pár hetekkel ezelőtt rémülés keserv, és elkeseredés helyévé tettek volt, ide hol most is vérzenek öldöklő kezek ejtette sebjei békés polgártársunknak, hol még az általok kiontott polgári vér gőzölög. És nem csak azon katonák hozattak vissza, kik itten dühöngtek, nem! még feles sergek csödittettek ide. Látom ezen békés csendes várost mint ostrom vette helyet katonáktól ellepve, látom kapuit s piatczait hadi modra őrizve, tábor ellenséges tábor vagyon közöttünk béke közepette, ellenünk csendes és békés polgárok ellen.

Láttam ma ugyan azon bagnetteket büszkén villogni, melyek csak most valának hazafiak mejének szégezve, polgári ártatlan vérbe mártva. Hát nem volt-e a polgári hallatlan bün, s nemzeti megsértés elég, nem volt e elég gyalázatos rongáltatásunk? A kinzáshoz hát még gunyt is kapcsolnak? Erőszakra és kegyetlenségre gyakran vetemedik ember és zsibongó indulat szülte gyarlóság vezetheti erre, de a kegyetlenséget gunynyal tetézni, megcsufolni a rongáltattat, nem emberi hanem ördögi vadság. Miért árasztották ide ezen katonaságot, mivégre ezen hadiállás, rongált ártatlanságunk s megsértett polgári s emberi jogaink daczára? Hogy jármolják tiporják s meg törjék érzeteinket is? Ezen czéltalanul felállitott örök ezen hadi alak s a Gessler kalapja-e, mely rémitésül szolgai engedelmességünk probájára, szabad emberek által gyalázatosan süveglendő függesztetett ki. Mint csufoson megvert gyermekkel akarják a sujtó vesszőt megcsókoltatni, szabad férfias nemzetet ijesztő báb nem rettent, süvegli tiszteli a törvényt s egyebet nem. Ha önkény s erőszak sulytja, tudja azt türni éles fájdalommal, de nem félelemmel, érzését pedig elfojtani elnémulni mig fiainak szabad vér foly ereibe soha sem fogja, sohasem fogja csokolni a rongáló vesszőt, és ha erre mernék a békén türöt kénszeriteni, akkor a vad kénszeritőt, ha magával is, de a hetvenhetedik pokol legmélyebb fenekébe sodritja.

Az elkövett istentelenség eddig csak a katonaság büne volt, lehetett azt egy zabolátlan soldatica kicsapongásnak nézni; de már most magáévá tette azt az uralkodás, rányomta bélyegét a mi rongáltatásunkra, reá a gyilkolásra. Ezáltal még ez a sérelem keservesebbé lett, s legfelsőbb fokára hágott. Tehát az uralkodó a védni tartozó, helybe hagyja a békés polgárok megtámadását egybe gyilkolását! helybe hagyja az ország kebelébe csendes hazafiak ellen inditott háborut! a köz elleni lázadást, a semmit nem vétő s vétni nem is akaró hazafiak egybe lövöldözését, öszve szurását, saját tettévé akarja tenni? S rend szabást teszen, hogy mindazok ujra s még foganatosabban történhessenek. Ez azon hallatlan dolog miszerint ily rémitő tetteket uralkodás magáévá láttatik tenni, iiy képtelenség miszerint legkisebb ok nélkül, minden czél ellen hadi mozgásokat, ellenséges készületeket tétet, hüséges alattvalói ellen. Ily botránkoztató fáradtság, miként s mivégre tétethetett! gyalázatos rágalmazó feladás azt hitette el az uralkodással, hogy itt revolutió üt ki. Ezen revolutió elnyomására, elharapozásának meggátlására rendeltettek mindezen hadi mozgások.

Revolutio Erdélyben, a törvényt mélyen tisztelő szelid fiakat szülő szegény parányi Erdélyben Revolutio! Szintugy bünös, mint nevetséges, mint ördögi gonoszság, mint lágy velő szülte gondolat. — Helyhezettünk, fejedelmünkhez, kit kebliink bizonyosan örökké meg fog óvni a revolutio undokságaitól, meg annak csak meggondolásától is. Nincs itt, soha nem is lesz Erdély hazafiai által inditott lázadás. — De van igen is van most hazánkban; de a nemzeten kivül revolutió, a katonaság tüzte ki a lázadás zászlaját, a katonaság háboritotta a polgári köz csendet, a katonaság lett nemzet és felségsértővé, s mégis ezeket látatik az uralkodás pártolni. Azon alacson feladás, azon éktelen rágalmazástól elcsábitva az uralkodás szivünket még inkább keseriti, s vérző sebeinket még élesebb fájdalomra marczangolja, és igy idegenkedés, elkeseredés bizonnyal czikázandó magvát hintvén, mit nyer a mostani lépésével? Nevetségessé lesz. Szomoru s veszélyes, ha az uralkodás nevetségessé lesz! És nem kaczagás-e látni a katonásdi játékot ily szinészeti fegyveres comediát? s ezen hadi ellenséges készületet? hol sem had, sem ellenség nincsen, katonákkal van ez a város belsője megtömve, a kapukat sürü örök (strásák) álljak, melyeken nincs ki rohanjon be, nincs ki törjön ki.

Katonai csoportok járják a várost éjjel, melynek csendét néha csak a macskák illetlen nyávogása háboritja. Hét sváb láncsákkal rohanván, legalább volt egy nyul előttök. Idvezült Donquixotte merész csatájába, előtte volt az óriásnak vélt szélmalom, de ezen itt lévő hősöknek még nyul sincs előttök, s szélmalomra sem akadtak jövetelökbe. Tehát mint igazi szélfogó bösök, csak szélnek szegezhetik, csak szél ellen használhatják batalmas fegyveröket.

Belső meggyőződésem, hogy ha a fejedelem a dolog állásáról igazán lett volna értesitve, sem ily minket égető fájdalommal keseritő s meggyalázó, sem az uralkodást ily nevetségessé tevő lépéseket nem tett volna. Siessünk tehát voltaképen értesiteni. Szóljunk szivéhez, szóljunk minő sérelem történt mi rajtunk, mennyire gázoltattak polgári s emberi jogaink, minő vétkesen dulatott fel a társas élet bátorsága; mondjuk meg minő váratlan s keserves, hogy remélt oltalom s törvényes elégtétel helyett, most a legnyugodtabb béke idején, most, midőn ama lázadást okozó katonaság eltávozása után, alig száz katona jelenlétében hetekig a legjobb rend és nyugalom uralkodott, egyszerre mint ellenség földére számos katonákat árasztanak reánk, a várost mintha ostrommal vették volna be, megszállják s ostrom alatti állásba s tábori helyezetbe teszik.

Jaj azon országnak, hol katonaságnak kell a rendet fenntartani. A jó rend a társas élet nyugalma, bátorsága, a hazafiaknak törvény s fejedelem iránti buzgóságok, uralkodás iránti vonzalmok által biztosittathatik, az uralkodás magát egyedül a törvény megtartása által tartja fenn. Nem lehet azt a bajonettekre tüzni, onnan változó környülmény s szerencse forgó szél-ként ragadja el!

BCU Cluj / Central University Library Cluj

székhelyén lakni kellető tisztviselők, alkirálybiró, jegyzők, levéltárnok, irnokok aránylag jobban legyenek dotálva mint kiknek csak a hét vagy hónap bizonyos napjain szükséges a jelenlétők és munkálkodásuk. A jelenlegi országos adó lejebb szálltával a domestica pótlék nevekedhetik, s a megyebizottmány évenkénti költségvetésében a most egyelőre szervezett kicsin fizetését tisztviselőinek feljebb emelheti. S ez megtörténhetik.

Mert az adó-leszállitásnak két módja van: az egyik az, midőn szügségteleuné lesz valami kiadás például ha az urbéri kárpótlás véglegesen be lesz végezve, a miből hogy mindazon szolgalom, kényelem, sőt szeszély tárgy, mi az urbéres földhez volt kötve depuráltassék, nehezen lesz mostanában valami; — vagy midőn az oly sokra ment pensiónisták száma leapad a természet törvénye szerint, üdvösséges kimulással; — vagy midőn a kormány nem tartja szükségesnek investiálni az ország anyagi és szellemi erejének, tehát tőkéjének gyarapitására: szóval midőn numerice leszállitja az adót. Az ily módoni adóleszállitás nem kivánatos.

A másik mód az, midőn nagyobb a pénzforgalom, több a jó alapra fektetett pénzmennyiség az országban, gazdászat-, ipar-, kereskedelem- és üzletek virágzóbbak, ujabb kulcs járul az eddigi adó-kulcshoz, ujabb adó nem vétethetik fel az adózás sorrendjébe, s azt könnyebben is fizethetik az adózók, s nem kénytelen az ország csaknem azon földbirtokra fektetni minden adót, melyet jelenlegi állapotában, kivált ott, hol még közös legelés is van, a tulajdonos épen nem nevezhet tulajdonának, használat tekintetéből.

De jelenleg nincs az az eset, hogy az adó egyik vagy másik módon lejebb volna szállva, mint volt az ezelőtti években; a megyei tisztviselők fizetésére is eszélyesebb most csak annyit forditani, a mennyi épen van, haneha a kormány vagy törvényhozó testület egyelőre is nagyobb százalékot szakaszt ki a domesticára. Különben is nincs kimutatva, mennyi az a maximum, mi a tisztviselőt függetlenné teszi és neki kényelmet szerez; egynek a mi elég és azt hasznositni tudja, az másnak évi szivar, vagy havi kártyapénzre sem elég; Curius függetlenségét azon szegényes répával bizonyitotta, melyet evett midőn meg akarták vesztegetni; de gazdag practicusok és fényüző consulok voltak, kiknek Jugurtha hátuk mögé nevette: hogy pénzzel egész Rómát megvehetné.

Volna még egy mód a közigazgatási tisztviselők fizetése nagyobbitására, az, hogy a községek cassája vállalna el két három ezer évenkénti segélyt a megyei administratióra. Az egyes községek ezt adó utáni kirovással eszközölhetnék, nem levén cassájuk, a mit — azt hiszszük — végső szükségben, ámbár a községek rendezésével szintugy kell, hogy kebli szükségletre is pénzt teremtsenek maguknak, s meg is fognak tenni, kivált ha a közigazgatási hely a szék széléről a központba, mindeniknek lehető kényelmére, vitetik által.

Elválik nemsokára, melyik mód lesz a legjobb expediens.

Cs…y L..

A „M. Polg.“ eredeti távirata.

Feladatott Pesten julius 3-án 9 óra 30 p. d. e.
Érkezett Kolozsv. julius 3-ön 10 óra 35 p. d. e.

Temesvár egy részét és a Bánátot az árviz elönté.

Francziaország julius tizedikén ujra 125 milliót fizet, hogy a németek kivonulását siettesse.

A felkelőktől eddigelő 460 ezer fegyvert elvettek, még nyolczvanezer hiányzik. A munkásnegyedekben gensd'armeok lesznek.

HIRHARANG.

(o) **Reményi Ede** előhirnöke, Reményi Károly barátunk személyében városunkba érkezett, s meghozta a hirt, hogy a „nemzet hegedüse“ jövő vasárnap, azaz f. hó 9-én Tordán hangversenyez, a jövő hét első napjaiban pedig körünkbe érkezik.

*** **Az Orbán Balázs** képviselővé választását az egész Székelyföldön mindenütt nagy örömmel fogadták. Közelebbről, midőn Székelykereszturon egy napig vendége volt gróf Haller Józsefnek, a városi polgárok lelkesedéssel siettek üdvözlésére, s élüken Nagy Sándor, a város jegyzője tolmácsolta a polgárság szives üdvözletét. Orbán Balázs egy hosszabb beszéddel válaszolt, melyet a polgárság nagy lelkesedéssel fogadott. Örülünk, hogy a székelyföldön mindenütt erkölcsi elégtételt szereznek Orbánnak.

*** **Kapcsolatban e hirrel** megemlitjük, hogy a kereszturiak Marosvásárhely polgáraihoz üdvözlő átiratot küldöttek. Ezt megis érdemelték.

*** **Duha Tivadar**, a helybeli kereskedelmi iskola igazgatójától azon örvendetes tudósitást veszszük, hogy a lapunkban emlitett inas consortium, mely tetemes lopáson éretett utól, közvetlen a kereskedő társulatot nem nagyon érdekli, a mennyiben az elfogottak nagyrésze mesterinasok voltak, s azok ellen kik gyanura a kereskedő inasok közül kibalgattattak, törvényes bizonyitékok nem merülvén fel, elbocsáttattak. Le van ugyan tartóztatva még két inas, de ezek közül — éppen a fő coripheus — nem volt beszegődtetve rendesen a társulathoz, s igy ezért nem is lehet felelős, a másik egy czukrászatban volt, s igy szintén nem tagja a társulatnak.

*** **M.-Vásárhelytt**, e hó 1-én lépett fel először Feleky Miklós „Egy szegény ifju történetében.“ A czimszerepet Feleky, Margitot Felekiné asszony adta. A közönség a müvészpárt nagy kitüntetésekkel fogadta, s akkora közönség gyült össze, a mekkorát Maros-Vásárhelytt ritkaság látni.

*** **Az ev. ref. főtanoda** épületén ujra gyászlobogó leng. Fekete Mihály, a latin nyelv és irodalom jeles tanára, ma d. u. 2 órakor megszünt élni. Elhunyta veszteség nemcsak az ifjuságra; de az irodalomra nézve is. Béke poraira!

(o) **A szentlászlói** tüzkárosultak részére f. év julius 9-én, esős idő esetére a következő vasárnapon dal- és tánczestély rendeztetik a sétatéri Arena helyiségben. Biztos a kilátás, hogy a nemes czél részvétet fog kelteni, a többiért kezeskedik a megalakult rendezőbizottság hitele és ügyessége.

(o) **A „Kolozsvári Közlöny“** berlini levelezője Dersi József ur megmentette a hazát — nemcsak, hanem az egész osztrák-magyar birodalmat, figyelmeztetvén minket egy komoly veszedelemre, a melyről mi nem is álmodtunk. Boroszlóban azt mondta Derzsi urnak egy porosz **hadnagy**, hogy reájuk — már mint a poroszokra — még egy nagy feladat megoldása vár. Ennek okáért figyelmezteti Dersi ur a **tanfelügyelőségeket** és a honvédséget a szükséges intézkedések megtételére. Pauler minister alkalmasint észreveszi magát és Bernáth Gazsi bátyánk szunyogával megcsiptet egy-egy téglát, melyből majd egy-egy iskola támad; a taneszközök között a tölcsér lesz a főeszköz, mert a miveltséget rögtön meg kell teremteni. A honvédség már el is érte a netovábbját kellő fejlődésének, mert hiszen a minap is négy golyófecskendővel lövöldözte a levegőt Buda körül; müszaki csapat, tüzérség nem nehéziti a mozgósitást, vörös nadrág quantum satis, Mein Dersi, was willst du noch mehr!?

*** **Jakab Eleknek** „Kolozsvári története“ czimü müvére mai számunk mellett küldjük szét külön lenyomatban is az általunk már közlött előfizetési felhivását. Irodalmunk és hazai történelmünk barátait figyelmeztetjük e pompás kiállitásu nagybecsü müre, mely a maga nemében e mai napig páratlan, mind belbecs, mind terjedelem, mind kiállitás tekintetében. Ha tekintetbe veszszük, hogy egy egész kötet rajz van e mühöz mellékelve, árát 10 forinton nagyon olcsónak tartjuk.

(o) **A takarékosság erényének** szép jelét adta a szebeni „Transylvania“ nevü biztositóbank. A szász iskolai és egyházi közlöny ötödik számában felszólitja a lap előfizetőit, küldjék be Filtsch urhoz, a lap kiadójához, helységüknek egy alaprajzát, mely a helység utczáit, házait, tereit, ezeknek nagyságát, illetőleg hoszszuságát, szélességét, a házak épitő anyagát, épitési módját, melléképületeit stb. stb. kimutassa, a ki ezt a kimutatást beküldi, annak 30 (mondd harmincz) krajczár engedtetik el a jövő évi előfizetési összegből! Egy nagyobb helységben a kivánt kimutatás elkészitése négy heti munkát igényel! Erre a lépre aligha akad bár egy gimpli is.

(o) **A marosvásarhelyi** ref. főtanoda mult pénteken tartá ez idei zárünnepét ösztöndijak, jutalmak kiosztása, zene- és énekszó mellett.

(o) **Marosszéken** végre valahára nyárra fordult az idő, s a vetések jó reménynyel kecsegtetnének, ha a folyton fenyegető jegek és zivatarok dühe megkimélné.

(o) **Tachau** városáról minap emlitettük, hogy egy felhőszakadás Nagy-Bun sorsára juttatta. A részletes kimutatás szerint 149 ház romlott el, mi által 800 ember hajlék, ruha, ágy és kenyér nélkül maradt. A kár ötszázezer forintra becsültetett és sok ezer forint szükséges, hogy csak a pillanatnyi nyomort csillapitsa.

(o) **A Diana-fürdő** határozottan halad. Uszodája, melynek tágas, szép medenczéje faragott kőből épült, készen van s egyéb berendezése is már annyira haladott, hogy kevesebb kényelemmel beérők már most is használhatják fürdésre. Ha az uszoda elkészül, minden tekintetben kitünő lesz; a közegészségre hasznos intézettel gyarapodott Kolozsvár annyival inkább, miután a főtervezet kivitele után a fürdők minden neme egy ponton egyesül. Ajánljuk a közönség figyelmébe.

(o) **Bismark** nagy furfanggal hóditotta meg a frankfurtiakat a maga részére, mi nem kis feladat volt, mert a frankfurtiaknak az 1866-ki sarczolás még élénk emlékezetükben állott. Bismark most jól mulatott a jó frankfurtiakkal, sőt egy esetben kicsit ingó léptekkel haladott hazafelé s ez már kitünő benyomást tett. A hóditás aztán ugy történt, hogy Bismark lenyiratta a haját. Boldogtalan ma Frankfurtban a férj, ki feleségének nem szerezhet egy medaillont Bismark hajjal, reménytelen az udvarló, a ki hasonlóra képtelen.

(o) **„Hermannstädter Ztg.“** nénike ráförmedt a „Magyar Polgárra“ azért a két interpellatióért, melyek a szászságnak némely hivataloknál való kizárólagos alkalmazásába ütköznek, és zsémbelését avval végzi, hogy csoda, miszerint nem interpelláltatik az uristen, hogy miért teremtette voltaképen a szászt? Erre nem szükséges az interpellátió édes néni, hanem azt már csakugyan megkérdeznők az uristentől, hogy miért teremtette a szászt olyannak, a minő?

(o) **De ha a Hermannstädter néni** hasznát látja benne, bezzeg másképen beszél a kolozsvári lapokról! Igy Brenner Jenny k. a. hangversenyéről szóló referádájában merő auctoritást tulajdonit a kolozsvári lapoknak. Jaj édes néni, de hamis jószág maga!

(o) **Nagyszerü munkászavarok** ütöttek ki e napokban Sileziában a „Königsgrube“ nevü szénbánya és kohó telepen, a napszámot ellenőrző plébjegyek behozatala alkalmából, mintegy hatezer munkás elhagyta a munkát, megakadályozta a szén elszállitását, a hivatalnokokat megtámadta s a végén fegyveres erőnek kellett közbelépni.

(o) **Oroszországban** a cholera, Londonban a hólyagos himlő ütött ki nagyobb mértékben. Az előbbi Péterváron kivül még négy pontján a birodalomnak mutatkozott járványosan, de aránylag gyengén.

(o) **A franczia korona** gyémántjai, melyek 20 millió frank értéket képviselnek, talán eladatnak. Igy kivánná a „Siécle“ és több franczia lap. A legnagyobb gyémánt, az u. n. „Régent“ tizenkét millióra van becsülve.

(o) **Gallmayer k. a.** némely bécsi lapok állitása szerint a Burgszinházhoz szerződtetett. A classicusok tábora roppant izgatottságban van a cs. k. szent deszkák ily profanatiója ellen.

(o) **Nyugoti Poroszország** némely helyén mult hó 19-kén egy szélroham borzasztó pusztitásokat tett, egész erdőrészek, 18 ház, egy nagy akol a bennlévő 1000 juhval együtt, néhány percz alatt tönkre voltak téve.

(o) **A bécsi** „Paedagogium“ növendékei e napokban tanáraik vezetése mellett kirándulást tettek a környékre, megnézték az ipartelepeket, gyüjteményeket, minta gazdagságokat stb. Ezt csak azért jegyezzük ide, hogy megmondhassuk, miszerint a kolozsvári tanárok közzül csak a polgári iskola tanára V. K. használta a muzeumot növendékei felvilágositására.

(o) **A Duna torkolatról** e napokban az a hir terjedett el, hogy ott a fekete himlő járványként dühöng. A hivatalos utánjárás kideritette, hogy csak Ibrailában fordult elő e betegségnek egyetlen egy esete.

(o) **Hugo Károly** a „költő király“ a napokban az uj német császárnál tisztelgett, mely alkalommal átnyujtott egy, a császárt dicsőitő költeményt, melyről a berlini lapok azt állitják, hogy némely dagályos helyek kivételével, egészben véve fennkölt hangon van irva.

(o) **Hallais**, az eltörölt franczia szinházi censura tagja közrebocsátott némely adatot a franczia censura történelméből. Szerinte is az erény és a közszellem sülyedése okozta a válságokat, a melyek Francziaországra nehezedtek. A sülyedést ifj. Dumas „Kameliás hölgy“ e megjelenésétől datálja s megjegyzi, hogy a censura hiába küzdött a bonapartista állambölcsesség ellen, mely a corruptiót a szinház által ifjabb Dumas n kezdve Offenbachig, Hervé és Thereságig rendszeresen mivelte.

— **Szép tett.** Nagyvárad városa nemes bizonyitványát adta azon tiszteletnek, melylyel nem régiben elhunyt jeles főbirája: Kőrösy Sándor érdemei iránt viseltetik. Ugyanis magánkörökben gyüjtést rendezett az elhunyt árvái részére s ennek eredménye eddig meghaladja a 7000 forintot.

— **Losonczon** mult hó 27 én havazott. Ilyes is régen nem történt már juniusban.

× **A negyedik** osztályu vasuti kocsiknál nagyobb kényelem meghonositásáról van szó. Legközelebb — mint hallottuk — e kocsik is szakaszokra fognak osztatni és ülőhelyekkel elláttatni.

* **Móricz Pál** választatott meg a debreczeni egyházmegye segédgondnokává. A szavazatok a folyó évi junius 27-én Derecskén tartott egyházmegyei közgyülésen bontattak fel. — Örvendünk e szerencsés választásnak.

— **A minisztertanács** már tárgyalja a birósági székhelyek meghatározására kiküldött vegyes bizottság munkálatát. Ha valami közbe nem jön, a megállapitott jegyzéket a jövő hét elején már közölni fogják a törvényhatóságokkal.

— **Mindig szarva közt keresik a tölgyit.** A közös hadügyminiszterium most egy rendeletet adott ki, melyben a hadsereg katonáinak mindenféle szakáll viselése megengedtetik, kivéve az olyat, minőt a franczia tábornokok viseltek. Ugyan hát azt hiszik talán, hogy a franczia tábornokokat a szakáll formája miatt verték meg? Nem a szakáll az uraim, a mit kopaszra kellene leborotválni, s a mi miatt önök elvesztették szemök világát a elumi ködben, — hanem a czopf, a czopf!

— **Szerkesztő bandita.** A bécsi bünfenyitő törvényszék előtt a napokban egy 27 éves „Franz de Paula Brandt“ nevü egyén állt, mint vádlott; vádoltatott pedig azzal, hogy zsarolta az embereket a legalávalóbb módon, irt piszkos czikkeket magas állásu vagy gazdag emberekről; elvitte hozzájuk, s ugy adta ki, mintha azok be lettek volna küldve hozzá. A becsületükben megtámadottakat tehát felszólitotta, hogy adjanak neki pénzt, mert különben kiadja az ő „Adelszeitung“ jában, mely Bécsben 400 előfizetővel dicsekszik. Legutóbb az északi vasut igazgatójától Eichlertől akart ilyen uton pénzt csikarni. Elment hozzá s igy szólt: tanácsos ur! mit csináljak ezzel a „beküldött czikkel?“ Ha ön becsületes ember, akkor a papirkosárba fogja dobni, ha pedig nem az, ugy közölni fogja lapjában, — felelt Eichler — különben látom, hogy ön pénzt akar; ilyesmiért nem adok pénzt, de igenis áldozok igen sokat arra, hogy ön illő elpáholásban részesüljön. Brandt ur azonban nem tágitott, hanem látva, hogy fenyegetéssel nem megy semmire, más eszközökhöz fordult, kezdett sápitozni, hogy neki cautiot kell letenni s nincs rá módja. Utoljára is Eichler megunta a dolgot s titkárja által 100 frtot fizettetett ki a szemtelennek. A „Herr Redakteur“ szonban a 100 frt daczára is kiadta a meggyalázó czikket. Erre Eichler biróság elé vitte az ügyet, mely tegnapelőtt oly formán dült el, hogy Brandt urat koplalással sulyositott 4 havi fogságra itélték el. Szolgáljon tanulságul a pesti német zuglapoknak is.

*** **Szerkesztői nyiltposta.** Sámi Lászlóné urasszonynak. Köszönettel vettük. — Medgyes Lajosnak. Magánlevelet irtunk. — Teleky Sándornak. Várom igéretedet. — Y. Z. Maradunk, a hogy voltunk, szivesen látjuk lapunk terén. Roszul értesitették önt minden tekintetben. — Münchenbe. Szivesen veszszük tudósitásait. — Tiszteletes Szász Gerő urat kérjük, szüntesse meg az „Erd. Prot. Közlöny“ cserepéldányát a „Magyar Polgár“ számára. Nem szeretjük, ha egy komoly egyházi lap humorizál, avagy minek tekintsük egyébnek azt, midőn Szász Gerő urat nagy garral, rettentő fontos képpel, panaszkodni halljuk az irodalmi immoralitásról, azért, mert lapunk az Enyeden tartott közelebbi zsinatról néhány levelet közölt, melyekben a zsinaton tartott gyenge prédikáczió triviális kifejezései meg voltak róva, mely kifejezéseket maga Sz. G. ur is „drasticusok“-nak nevez. Egyébiránt levelezönk — kit lapunk terén mindig kész örömmel és szivesen fogunk látni jövőre is — más bünt is követett el, a miért a „M. Polgár“ akkora „immoralitás“ ba sülyedt. Azt irta Szász Gerő urról a többek között, hogy: „ha Sámsonnak bajában volt ereje, ugy Sz. Gerőnek bizonyosan szakállában van.“ — Ha az ember azt a nevetségesen összeránczolt szemöldökkel irt czikket elolvassa az „Erd. Prot. Közlöny“ ből, igazán kétszeres oka van elhinni, hogy levelezőnknek igaza van.

*** **Hibaigazitás.** Lapunk vasárnapi számában a tárcza második hasábja első sorában „császár“ helyett „csuszás“ teendő.

A közönség köréből *)

(Folytatás)

Czikkiró számtalan sokat nem látott, nem hallott M. Ujvártt, mit egy képviselőnek látni és hallani kellett volna. Nem látta, nem hallotta: hogy a rozzant templom fölépittetése végett, hányszor kérelmezett, mindig tagadó választ nyerve — a cs. k. bányászati és az alkotmányos m. k. igazgatóságnál; nem látta, nem hallotta: hogy csupán ő cs. k. ap. Fönségétől nyert, kellőleg fölszerelt és saját kezüleg irt kérelme folytán elebb sójövedelmi pénztárból kiadandó 500 — s 1866 ba ismét a prot. egyházi czélokra engedményezett átalányból 400 ftróli utalványoztatást, — a m. újvári sóvágó társaságtól ingyen 1000 ftot — mely a kolozsvári bányaigazgatóságtól megtagadtatott — kölcsön is 1000 o. ftokat; nem látta, nem hallotta: hogy hirlapi kéregtései utján Kolozsvárról t. B. V. és T. K. — Dézsaknáról a sóvágó társaság — M. Vásárhely és a dézsi közzsinat — e mellett M. Ujvártt eszközölt bálok szinészi s mükedvelői előadások minő eredményeket nyújtottak a czikkiró által rágalmazottnak minden oldalróli törekvése nyomán; — nem hallotta: minő létélét semmisitni akaró mesterséges megtámadásoknak volt kitéve a Jézsuiták föllépésével ezen egyház és papja; nem olvasta egy tekintélyes egyházfőnöknek azon levelét, melyben e szavak állanak: elismerem, hogy a tiszt úr erélyes buzgósága nélkül, azon egyházat pézsmával sem lehetett volna megtartani, — és a mi igen feltünő — nem hallotta a képviselő biztos czikkiró: hogy 1871 ápril haváig egy törvényes szabály szerint alkotott kebli tanács kormányozta a m. ujvári Egyházat, és hogy a kilépett P. L. gondnok helyére csaknem kinevezéssel állittatott egy Kr. Gy. nevü — tán nem is református egyén? gondnokságra — tán? mondom; mert testvérei mind r. katholikusok — mert én 16 év alatt reformátusságát nem ismerhettem föl — s a mi több: eljöttöm utáni azon eljárásából is, miszerint úgy intézkedett volna: hogy a ref. tanitó katholicusok úrnapján (jun. 8) hirdesse ki a ref. templomban a Confirmatio ünnepélyét — hitsorsunknak lenni nem ismerszik föl; nem vizsgálta meg szemesen: vajjon ezen gondnok valódi házaságban él e elhalt első nejének édes testvérével — mire nézt nekem egy időben az az ur — négy szemközt igen gyanut keltőleg nyilatkozott; — de nem látta, nem hallotta képviselő bizottsága: hogy az 1871 ápril havában alakult kebli tanács — fennirt szabály ellenére — a község választóinak meghivatása nélküli gyülésen pár érdemes kivételével — részint irástudatlan, s kisebbségben álló pártfeleinek olyan tagjaiból „egészitette ki magát“ kik közt a XCIX ik Canon megsértésével — lopásért 8 napi börtönfogságra itélt egyén is van, — s jelesen czikkirót vezető Nagy Sámuel is — ki néhány év előtt a K. Szertár kirablása alkalmával — ottani szolgálatából nem fényesen bocsáttatott el — megfosztottan szállása és fizetésétől, bár ha — tán nem ezen érdemeért! a m. k. kormány idejében bánya rendnökké üttetett föl — jó rendin megjavulás reménye alatt — hiszem: ily minőségben lépett be ezen „ad hoc“ alkotott kebli tatanácsba is, ki — mint vegyes házasságban létező — most emlitém érdemes gondokával együtt — gyermekeit, mai napságig mind a R. Kath. iskolában s hibetőleg vallásában nevelteti. — Ezek lesznek érdemei bizonyára czikkirót vezető capacitaló Nagy Sámuelnek — melyekért — egyház tanácsosi „ad hoc“ méltóságra emelkedett!?! — Mind ezeket nem látta nem hallotta jeles képviselő czikkiró — és még igen sokat — miről szólunk a jövő számban — bevégzendőleg t. Szerkesztő úr engedeméből. —

Vége köv.

*) Midőn e rovatunkat a közönségnek közérdekü ügyében felajánljuk, kijelentjük egyszersmind, hogy minden e rovaban közölt czikkekért csak a sajtóhatóság irányában vállal felelősséget a szerk.

T. és felelős szerkesztő K. PAPP MIKLOS.

Nyilttér. *)

Könyvkereskedésbe tanulónak felvétetik egy alkalmas ifju Demjén Lászlónál Kolozsvártt.

Beküldetett. Egy betegség sem állhat ellene a kellemes Revalesciére du Barry-nak, mely gyógyszer költségek nélkül eltávolit minden gyomor-, ideg-, mell-, tüdő-máj-, mirigy-, nyákhártya-, légzési-, hólyag- és vesebajt, szorulást, aranyeret, álmatlanságot, gyengességet, vizkórt, lázat, szédelgést, vértolulást, fülzugást s a terhesség alatti roszul létet és ájulást is, fehérfolyást, bukórt, elsoványodást, csuzot, köszvényt és sápkórt. 72,000 javulás, melyekben a betegségeket egy orvos sem gyógyithatta, mint ezt egy bizonyitvány pápa ő szentségétől, gr. Pluskow udvari marschall-tól, de Bréhan marquisnőtől igazolja. Táplálóbb levén mint a hus, a Revalesciére felnőttek- s gyermekeknél 50-szeresen megtakaritja a gyógyszerek árát.

Cast News. Aleandria, Egyptom. 1869. mart. 10.

A kellemes Revalseciére du Barry a legmakacsabb idüldugulástól, mely 9 évig rémitően kinzott s minden orvosi kezelésnek ellenállott, teljesen kigyogyita, s én meleg köszönettet mondok önöknek- mint felfedezőnek. a természet e becses adományáért. Vajhe mindazok, kik szenvednek, tudnák, hogy mindazt a mit gyógyszerek nem is gyógyitnak meg. megorvosolja a Revalesciére, mely. ha aranynyal mérnök is eld sulyát, akkor sem volna drága. Teljes tisztelettel Spaaro C.

Pléhszelenczékben ½ font1 ft 50 kr, 1 font 2. 50krf 2 font 4. 50 k. 5 font 10 ft, 12 font 20 ft, 24 font 36 frt — Revalesciére Chocoladée táblákban 12 csészére 1 ft 50 kr 24-re 2. 50 kr, 48-ra 4. 50; póralakban 12 csészére 1 frt 50 kr, 24-re 2. 50 kr, 48-ra 4.50, 120-ra 10 ft, 288-ra 20 ft, 576-ra 36 ft. — Kapható: Barry du Barry és T.-nál Bécsben, Wallfischgasse. 8, Kolozsvártt Kronstaedter J.-nél Bel-Monostorutcza 175. és Főtér 2. sz. a. a zálogháznál, továbbá Binder K. gyógyszertárában, b.-monostorutcza a Redont során. Pesten Törőknél, Pozsonyban Pisztory-nál, Graczban Oberanzmeyer-nál, Lembergben Rottender-nél, s postautalvány által megrendelésutján mindenütt.

*) E rovat alatt megjelenő czikkért a szerkesztőség semmi felelősséget s m vállal. Szerk. —

Melléklet: „Kolozsvár történeté“-nek előfizetésének felhivása.

BCU Cluj / Central University Library Cluj